Julfirande på Residenset i Wäxiö år 1888. Utdrag ur Hedvig Spens (1870 – 1960) dagbok.

Den 13 de. Före frukosten

Det är ganska lustigt det här att sitta och sticka på en rosenröd balvante med hjertat i halsgropen, färdig att kasta alltsammans under bordet och se oskyldig ut om Ebba eller Aja kommer in från någondera sidan. Mitt rum ligger ju som ett genomgångsrum för alla, så att jag kan aldrig göra någonting i hemlighet på dagen utan måste passa på innan flickorna är uppe. Derför gör jag också hvar qväll så vackra föresatser att stiga upp kl. 7, men - ! Ja, i natt sov jag som vanligt mycket illa och dessutom kände jag mig på morgonen ganska ledbruten efter ridten, så att jag är litet ursäktad att ej hafva kommit till arbete förrän kl. ½ 9. Nu börjar det på att bli litet ruskigt – Ajas plaskningar hafva upphört derinne och Ebba kan komma på den idén att vilja gå in till Amy o.d. Nu hörde jag också Jacob stänga sin dörr – det är bäst att jag går ut och hjelper Faster ställa fram till frukost.

Den 14 Dec.

Jag har ändå bra mycket att tacka Gud för och det är ovärdigt af mig att vara så missmodig som jag ofta är ! Det är bara derför att jag är så eländigt egoistisk; det har jag sagt mig tusen gånger ! Och egenkär och litet behagsjuk är jag också ! Hvarifrån härleda sig annars mina "känslor" för häradsh. Olsson ? Jag skall definiera dessa klart och skoningslöst – derför att han intresserade och slog an på mig, inbillade jag mig genast att han skulle känna detsamma för mig, och min usla fåfänga sårades när jag helt naturligt upptäckte att så inte alls var händelsen. Och detta har jag tillåtit gräma mig till en sådan grad att jag grubblat deröfver dag och natt och skrifvit melankoliska bref till Lotten, så att hon kommer hem beredd att finna mig krossad för lifvet. Hur kunna sådana lumpna saker tynga på min själ då andra t.ex. den stackars Ellen hemsökes af en sådan verklig sorg som deras lilla Annas död ? Å andra sidan hvilket rikt mådt af lycka och glädje har inte kommit på min lott när jag bara tar det i betraktande. Mina älskade syskon komma snart ner – jag gläder mig som ett barn åt vår ridning, åt nöjena i Jul, åt Julaftonen, till och med nöjet att arbeta med julklappar i hemlighet och oupphörligt kasta undan dem förefaller mig muntert när jag är i min glada, naturliga stämning såsom nu i dag. Det är så lustigt att den kan komma när som helst utan någon synbar orsak. Jag känner mig bara så belåten och tacksam att jag skulle vilja göra alla andra glada med – se fröjd och frid i allt och hos alla – och det är mycket trevligt !

Den 15 de. Dec.

En sådan förtjusande dag ! Solsken, klarblå himmel och ändå mildt, varmt väder ! Det är en dag för att gå ut och promenera, rida utåt landsvägarna, gå och handla julklappar, t.o.m. göra visiter kunde vara mycket muntert idag ! Jag har liksom en aning om något utomordentligt trefligt –

Jag undrar just om häradsh. Olssons semester inte är slut snart – en reflexion helt tillfällig utan någon tänkbart sammanhang med det föregående.

På kvällen ½ 11

Flickorna Gyllensvärd hafva varit bjudna i qväll i anledning af Ebbas födelsedag och för öfrigt voro här en del officerare till supén. Farbror telefonerade från Hovmantorp att han bjudit öfverste Nordenskjöld, major Reutersvärd m.fl. och faster fick brådt att styra till riktigt fint. Det har varit litet långt och kanske stelt det är alltid dumt när supén dröjer till ½ 10. Men jag tyckte ändå det var hemtrefligt när häradsd. Ekedahl satt hos oss och vi pratade om rannsakningar o.d. som intresserar mig så mycket, och när vi sedan åto frukt o.d. ute i salen och vi punschade med honom, (han hade afböjt farbrors anbud att komma in till herrarna och spela kort.) Jag tror att han tyckte om när jag spelade mina små stycken. Bra snäll och god förefaller han. –

Som vanligt sutto vi sedan gästerna gått en stund i salongen och kritiserade tillställningen. Jacob, som har snufva, satt och drack äggtoddy; Ebba hade slagit sig ner i gungstolen och var trött och missnöjd. Hur kommer det sig att ofta, när de andra tycker det varit tråkigt, har jag haft riktigt trefligt ?

Den 17 på morgonen

Jag har suttit och stickat vid min lampa sedan ½ 8 och det känns verkligen litet i ryggen. Det blir ett jäktande under denna sista vecka , jag förstår inte hur jag skall hinna med allt hvad jag satt mig före och längtar verkligen till Julhelgen, den tid då man bara latar sig hela dagarna, läser sina Julböcker i god ro, o.s.v.

Jag drar upp min rullgardin; luften är i dag så tung och tjock, förmodligen kunna vi vänta mera snö. I går var hela torget så hvitt och rent – i dag är den smulan snö upptrampad och smutsad.

Jag kan tänka mig hur det ser ut i skogarna. Barren falla hoptals från grenarna och göra millioner små märken i snötäcket, på öppnare platser smälter redan snön och lingonris och ljung sticka fram medan på andra ställen den hvita marken är överkorsad af otaliga små spår af kråk-fötter, ekorrar, qvistar och grenar m.m. Hvem skulle väl då kunna urskilja har-spår bland allt detta ? Det är bestämdt inte godt jagtväder idag, men jag kan tänka mig hvad det måste vara vackert om det nu började snöa – när granarnas grenar tyngas af väldiga snömassor och enrisbuskar, mosstufvor och stenar, allt är hvitt, hvitt, så långt ögat når !

Och "det är ej endast nöjet att jaga, som lockar jägaren ut i skogen, utan lika mycket njutningen att gå med rask fart och i vacker trakt insupa den friska luften " etc. Hvad jag kommer väl ihåg hvart enda ord han sade den eftermiddagen här, första gången jag såg honom. O, jag kan så väl tänka mig hvad det skall vara skönt i synnerhet om man länge har gått i Wexiö som en enstöring, utan intresse för någon – det vill säga, det kan jag väl inte föreställa mig, min sympati förleder mig väl långt; men i alla fall skulle jag vilja vara med der ute !

Kl: ½ 3 e.m.

Hvad jag ändå föga kan lita på mig sjelf ! Jag, som var så stolt i medvetandet af att jag aldrig mer brukade stå och titta åt Holmbergska huset till – blef jag inte helt plötsligt nästan darrande af ifver att få veta hvem som åkt i skjutsen, som nu stod tom väntande framför porten. Jag stod färdig att gå till ridhuset, nästan tryckt emot fönsterrutan i ångest att ingen skulle komma ut, att jag inte skulle få veta det innan jag måste gå. Skall jag också försöka beskrifva hvad jag kände när jag slutligen fick syn på en herre med mycket välbekanta ljusa munstascher som lyfte på en viss ljusbrun hatt för att helsa på fröknarna Holmberg och Håkansson som i det samma gingo förbi ? Det är rigtigt nedsättande för min värdighet att nödgas erkänna hur jag gång på gång faller tillbaka i samma svaghet – och det fastän jag föresatt mig så allvarligt att bekämpa den.

Den 21 Dec.

Nu börjar det verkligen blifva lite mera jullikt sedan alla gossarna kommit hem, hvar och en från sitt håll. I qväll hafva Aja och jag varit ute med C.W. för att visa honom staden. Naturligtvis passade jag på att gå min favorit-väg, uppför jernvägsbron samt sjöpromenaden hem förbi Holmbergska huset. Det är alltid så – jag riktigt längtar att få gå den vägen i den dåraktiga förhoppningen att möta häradsh. Olsson, och sedan jag verkligen gjort det, ångrar jag mig så bittert ! I qväll promenerade han der med fröknarna Holmberg och Håkansson. – Jag måste verkligen blygas för mig sjelf öfver den här komedien. – Nu skall jag föresätta mig att inte mera föreslå sjöpromenaden på våra aftonturer, hur jag än må längta efter den .

Huru hemtrefligt det än är att se alla gossarna här så är jag ändå inte riktigt "i stämning". Men det är kanske förklarligt deraf att jag haft så brådtom med julklapparna under den sista tiden – jag har jägtat om dagarna och ibland suttit in på nätterna ; dessutom sofver jag aldrig bra numera.

Den 22 Dec. på morgonen.

Återigen hafva Aja och jag varit nere vid stationen till ½8 tåget men denna gång förgfves. Jag får väl i dag bref från Lotten om att hon kommer i morgon. I dag råder en sådan brådska och ett lif på torget; det är riktigt roligt att se alla menniskar se så glada ut och välja bland granarna med sådan omsorg. Och alla småbarn, som hoppa ikring julgranarna. Ack ja, Julen ! Om alla menniskor vore glada och vänliga, om vi alla tänkte på hvarandra i stället för på oss sjelfva, om det kunde bli en fullkomlig frid, endrägt, kärlek överallt – då skulle julen bli hvad den bör vara och hvad jag kan föreställa mig i mina ljufvaste drömmar !

Kl. 12 på natten.

Vi hafva varit på cirkus i qväll, Ida Kreüger, kusinerna, jag och Lotten som kom helt oväntadt medan vi sutto vid middagsbordet. Det var roligt att se hästarne som voro ganska vackra och Mr. Alessander "verldens förnämnsta jockey", ryttarna, m.m., men det var något som fattades. Det var mycket litet folk – ingen bekant – ingen, som kom mig att få den der vissa hjertklappningen, såsom t.ex. på socitets-spektaklet.....

Den 23 dje

I dag skulle Farbror Sven ha varit här under middagen; Det var så likt fordna tider när alla gossarna kommit i ett brinnande gräl; Det började om en småsak. Jacob förebrådde Aja att hon inte helsat på fru Qviding, som Aja ej kände igen eller hur det var och sedan började alla disputera om huruvida man bör helsa eller inte när man ej är säker på att känna folk.

Julafton

Vi hafver just kommit från kyrkan – det är midt i den stund af stök och bråk när man springer om hvarandra med lack och papper och reglar dörren midt för näsan på en. Jag har som vanligt varit inquiet hela dagen – på förmiddagen hade jag ännu många uppköp att göra – det var en rigtig snö-yra, men ändå voro alla menniskor ute och det var fullt af folk i alla bodar. Sedan hade vi granen att kläda och så skulle vi äta tidig middag för att hinna gå i aftonbönen. Jag tycker mycket om den seden att hålla bön i kyrkan på julafton; också voro bänkarna öfverfulla. Jag undrar hvar häradsh. Olsson firar dagen – hans fönster äro alldeles mörka. – Det har varit stora öfverläggningar i familjen angående den beramade balen här – men naturligtvis äro alla af olika mening. Emellertid studerar Harald ifrigt en bok om "100 nya kottiljongsturer". Doktor Wrangel – docenten får man nu säga – är hemkommen från Lund och han och Harald jemte samtliga löjtnanter i staden koka visst ihop en soirée till nästa Lördag.

Juldags morgon

Vi hafva firat en glad och lycklig julafton – fastän hvar och en af oss naturligtvis tänkte på förra Jular när Papi brukade springa ikring i förtjusning öfver alla paketer och ropa "Blasins". Stackas Ebba grät ofta, hon kände tomheten ännu mer än vanligt. Vår gran var ovanligt stor och rikt klädd, men vi hade inte hjerta att dansa ikring den som förr . - Farbror talade oupphörligen om Rosendalsgossarne, men huru ljuft hade inte allt varit om vi haft Papi. – Det oaktat kände jag mig glad och lycklig – alla hafva varit så vänliga, jag har fått ett öfverflöd af Julklappar.

I morse gingo vi i julottan; kyrkan var fylld till trängsel och som vi voro 8 från residenset kunde vi ej få rum på våra egna bänkplatser utan Aja, Lotten och jag sutto tillsammans med Cordula och Siri, ännu en orsak till glädje för mig, jag som riktigt svärmar för dem. Det gör ett så mäktigt intryck att se en hel kyrka full med folk i den tidiga morgonstunden, så glada, samlade för att tacka Gud för den stora högtiden. Jag kunde sjunga julpsalmen med öfverfullt hjerta.

Annandag Jul

I går var fortfarande stora öfverläggningar om ”balen” – jag börjar nästan misströsta om hela tillställningen – emellertid tycks det bli dans hos Kreügers om Fredag och soireé på stadshuset, tack vare docenten Wrangel, om Thorsdag. Hinke har bjudit upp mig till 1sta valsen och Aja och jag hafva suttit hela morgonen och tvättat våra skära och blå handskar – gjufliga förebud ! Ja, så tänkte jag också före den förra balen och efteråt - !

Den 28

Igår var soirén. Alla tycks hafva haft mycket roligt. Lotten och Aja äro förtjusta och Jacob, såsom arrangör af det hela har fullt skäl att vara belåten. Jag – har också haft trefligt. Det måste man ändå medge, när man fått dansa hvarenda dans och ingen stund var lång eller tråkig.